

Teitlau Iesu

Myfyrdodau ar gyfer Wythnos Fawr 2020

Mae'r Pasg, bron heb ddadl, yr ŵyl bwysicaf yn y Calendr Cristnogol. Dyma'r adeg pan maen nhw'n crio'n fawr, 'Alleluia! Atgyfododd Crist!' a'r ateb buddugoliaethus, ' Mae wedi codi yn wir! Mae'r gair 'Alleluia!' atseinio o amgylch ac yn siapio'r byd.

Fodd bynnag, yn gyntaf rhaid i ni deithio gyda Iesu i'r Groes a thu hwnt. Eleni wrth i ni deithio byddwn yn archwilio rhai o deitlau Iesu.

Bob dydd mae testun Beiblaidd wedi'i ddewis a rhoddir cwestiynau i'w harchwilio naill ai ar eich pen eich hun wrth i ni addoli gyda'n gilydd. Mae pob adran ddyddiol yn gorffen gyda geiriau o obaith a her, o emyn, cerdd neu ddyfyniad. Fy ngweddi yw y bydd y llyfryn hwn yn cyfoethogi ein hamser gyda'n gilydd

Sul y Blodau – Mab Dafydd

God, our hope of victory,
whom we constantly betray
grant that us so to recognise your coming
that in our clamour
there may be commitment,
and in our silence
the very stones may cry out aloud in your name. Amen.

Mab Dafydd

Roedd Dafydd, brenin hynafol Israel, wedi dod yn brototeip i lawer o Iddewon adeg Iesu o sut y dylai brenin fod. Yn wir, i'r rhai sy'n hiraethu am ryddid, mae'n bosibl bod y deyrnasiad, a'i faint daearyddol, wedi cael eu hystyried yn ddyddiau halcyon. Byddai'r mwyafrif o'r Iddewon a oedd yn disgwyl Meseia wedi meddwl am ffigur milwrol

I'r rhai a oedd yn byw ger y Môr Marw yn Qumran, roedd y Meseia hefyd yn iachawr ac yn athro. Felly nid oedd yn anarferol i Iesu fod wedi dod yn gysylltiedig â Dafydd, boed hynny ar wefusau Bartimaeus, y person dall, yn galw am help neu'r plant yn canu hosbis i Iesu yn llysoedd y deml; ac yn ystod y cofnod buddugoliaethus ei hun.

Dyma nhw'n cyrraedd Bethffage a Bethania wrth Fynydd yr Olewydd yn ymyl Jerwsalem. Dyma Iesu'n dweud wrth ddau o'i ddisgyblion, ² "Ewch i'r pentref acw sydd o'ch blaen chi, ac wrth fynd i mewn iddo dewch o hyd i ebol wedi'i rwymo – un does neb wedi bod ar ei gefn o'r blaen. Dewch â'r ebol i mi, ac ³ os bydd rhywun yn gofyn, 'Beth dych chi'n ei wneud?' dwedwch, 'Mae'r meistr ei angen; bydd yn ei anfon yn ôl wedyn.'"

⁴ Felly i ffwrdd â nhw, a dyna lle roedd yr ebol, allan yn y stryd wedi'i rwymo wrth ddrws. Wrth iddyn nhw ei ollwng yn rhydd ⁵ dyma rhyw bobl oedd yn sefyll yno yn dweud, "Hei! Beth dych chi'n ei wneud?" ⁶ Dyma nhw'n dweud yn union beth ddwedodd Iesu wrthyn nhw, a dyma'r bobl yn gadael iddyn nhw fynd. ⁷ Pan ddaethon nhw â'r ebol at Iesu dyma nhw'n taflu'u cotiau drosto, a dyma Iesu'n eistedd ar ei gefn. ⁸ Roedd llawer o bobl yn gosod eu cotiau fel carped ar y ffordd o'i flaen, neu ganghennau deiliog oedden nhw wedi'u torri o'r caeau. ⁹ Roedd pobl y tu blaen a'r tu ôl iddo yn gweiddi, "Hosanna! Clod i ti!" "Mae'r un sy'n dod i gynrychioli'r Arglwydd wedi'i fendithio'n fawr!" ¹⁰ "Mae teyrnas ein cyndad Dafydd wedi'i bendithio!" "Hosanna! Clod i Dduw yn y nefoedd uchaf!"

Cwestiynau

1. Mae yna lawer o ysgolheigion, fy nghynnwys fy hun, sy'n credu mai gweithred broffwydol oedd y cofnod buddugoliaethus, gan gyhoeddi dyfodiad teyrnas Dduw ar unwaith. Sut fyddai'r rhai mewn awdurdod, p'un a oeddent yn baganaidd (Rhufeinig) neu'n grefyddol (Iddewig) wedi dehongli arwydd o'r fath?

Myfyrdod ar gyfer Sul y Blodau

Hail to the Lord's anointed, great David's greater Son!
Hail in the time appointed, his reign on earth begun!
He comes to break oppression, to set the captive free,
To take away transgression and rule in equity

(c) James Montgomery, 1771-1854
Based on Psalm 72

Dydd Llun Sanctaidd

Y Meseia

Bydd yn taro rhai ohonom fel syndod nad oedd y Meseia mewn gwirionedd yn gysyniad wedi'i chwythu'n llawn ar adeg Iesu. Mewn gwirionedd mae'r term 'messiah', sydd yn Groeg yn 'Grist' ac yn Saesneg, defnyddir 'Eneiniog un' fel teitl dim ond 38 gwaith yn yr Hen Destament.

Oherwydd bod yr Iddewon hynny yn disgwyl ffigwr Meseia, byddai fel arfer yn frenin neu'n rhyfelwr-cadfridog a fyddai'n llwybro'r gormeswyr Rhufeinig ac yn adfer rhyddid i wlad Israel. Dyma pam nad oedd procurators Rhufeinig olynol ond yn rhy barod i'w hesgusodi'n gyflym. Efallai am y rheswm hwn ei bod yn ymddangos bod Iesu wedi chwarae i lawr y teitl 'Meseia' o blaid teitlau eraill fel 'athro' a 'mab dyn'.

Nid y rhyfelwr nerthol oedd yr unig ddisgrifiad o'r Meseia, i rai Iddewon, byddai'r un eneiiniog yn offeiriad a fyddai'n diwygio ac yn puro'r Deml, eraill yn athro, ac eraill o hyd, yn broffwyd.

Testun Beblaidd – Marc 8:27-30

²⁷ Aeth Iesu a'i ddisgyblion yn eu blaenau i'r pentrefi o gwmpas Cesarea Philipi. Ar y ffordd yno gofynnodd iddyn nhw, "Pwy mae pobl yn ddweud ydw i?"

²⁸ Dyma nhw'n ateb, "Mae rhai yn dweud mai Ioan Fedyddiwr wyt ti; eraill yn dweud Elias; a phobl eraill eto'n dweud mai un o'r proffwydi wyt ti."

²⁹ "Ond beth amdanoch chi?" gofynnodd, "Pwy dych chi'n ddweud ydw i?" Atebodd Pedr, "Ti ydy'r Meseia."

³⁰ Yna dyma Iesu'n eu rhybuddio nhw i beidio dweud hynny wrth neb.

Cwestiynau

1. Beth mae'r term 'Meseia' neu 'Crist' yn ei olygu i chi?
2. Beth ydych chi'n meddwl mae'r term 'Meseia' yn ei olygu i Iddewon heddiw?

3. Beth ydych chi'n meddwl bod Duw wedi eneinio Iesu i'w wneud - a sut y mynegwyd hynny?
4. Beth mae pobl - beth ydych chi - wedi eich eneinio gan Dduw i'w wneud heddiw?

Myfyrdod ar gyfer Dydd Llun y Sanctaidd

Jesus in some way acted like the Messiah, yet a Messiah very different from contemporary Jewish hopes. It is difficult to believe that Jesus filled a role of which he was unconscious. He must have known himself to be the Messiah

(C) G E Ladd
The Theology of the New Testament

I am anointed, but it is a secret,
Anointed openly by water and fire
visible to those who were able to see
I am anointed, but no
not a political animal or zealous priest
nor a soothsaying prophet nor a dreamer of dreams
I am anointed, free to be.
I am anointed to hang on that tree

Dydd Mawrth Sanctaidd

Mab Duw

Mae'n ddiddorol bod brenhinoedd hynafol Israel wedi'u datgan yn fab i Dduw yn eu coroni. Mae gennym bip byr o'r litwrgi honno yn Salm 2: 7 Dywedodd yr ARGLWYDD wrthyf, "Fy Mab wyt ti; heddiw yr wyf wedi dy eni. Weithiau gelwid yr angylion hefyd yn feibion i Dduw, a chyfeiriwyd at genedl Israel fel 'mab' Duw gan y Proffwyd Hosea (11: 1).

Cyhoeddodd yr Eglwys gynnar, bron yn syth, ar ôl atgyfodiad Iesu mai Mab Duw ydoedd. Roedd Iesu ei hun yn gyffyrddus â'r syniad ei fod yn Fab Duw mewn ystyr unigryw. Gwelir hyn mewn dwy brif ffordd. Yn gyntaf, yn y ffordd roedd o'n galwodd Dduw yn 'Abba', a oedd yn bersonol ac yn chwyldroadol o fewn Iddewiaeth y ganrif 1af; ac yn ail, ei ddatganiadau a nododd fod y Tad a'r Mab (Iesu) yn gweithredu

mewn undod. Gwelir hyn ar draws y pedair efengyl (Mathew 11:27, Luc 10:22, Marc 13:32, Ioan 10:30)

Testun Beiblaidd – Marc 12:1-12

¹ Roedd Iesu'n defnyddio straeon i ddarlunio beth roedd e eisiau'i ddweud, ac meddai wrthyn nhw: "Roedd rhyw ddyn wedi plannu gwinllan. Cododd ffens o'i chwmpas, cloddio lle i wasgu'r sudd o'r grawnwin ac adeiladu tŵr i'w gwylio. Yna gosododd y winllan ar rent i rhyw ffermwyr cyn mynd i ffwrdd ar daith bell. ² Pan oedd hi'n amser casglu'r grawnwin anfonodd un o'i weision i nôl ei siâr o'r ffrwyth gan y tenantiaid. ³ Ond dyma'r tenantiaid yn gafael yn y gwas, ei guro a'i anfon i ffwrdd heb ddim. ⁴ Felly dyma'r dyn yn anfon gwas arall; dyma nhw'n cam-drin hwnnw a'i anafu ar ei ben. ⁵ Pan anfonodd was arall eto, cafodd hwnnw ei ladd. Digwyddodd yr un peth i lawer o weision eraill – cafodd rhai eu curo ac eraill eu lladd.

⁶ "Dim ond un oedd ar ôl y gallai ei anfon, a'i fab oedd hwnnw, ac roedd yn ei garu'n fawr. Yn y diwedd dyma fe'n ei anfon, gan feddwl, 'Byddan nhw'n parchu fy mab i.'

⁷ "Ond dyma'r tenantiaid yn dweud wrth ei gilydd, 'Hwn sy'n mynd i etifeddu'r winllan. Os lladdwn ni hwn cawn ni'r winllan i ni'n hunain.' ⁸ Felly dyma nhw'n gafael ynddo a'i ladd a thafllu ei gorff allan o'r winllan.

⁹ "Beth fydd y dyn biau'r winllan yn ei wneud? Dweda i wrthoch chi beth! – bydd yn dod ac yn lladd y tenantiaid a rhoi'r winllan i rai eraill. ¹⁰ Ydych chi ddim wedi darllen hyn yn yr ysgrifau sanctaidd: 'Mae'r garreg wrthododd yr adeiladwyr wedi cael ei gwneud yn garreg sylfaen;

¹¹ yr Arglwydd wnaeth hyn, ac mae'r peth yn rhyfeddol yn ein golwg'?'^{Croes}

¹² Roedden nhw eisiau ei arestio, am eu bod yn gwybod yn iawn ei fod e'n sôn amdany'n nhw yn y stori. Ond roedd ofn y dyrfa arny'n nhw; felly roedd rhaid iddyn nhw adael llonydd iddo a mynd i ffwrdd.

Cwestiynau

1. Mae'r ddameg hon, yn gryno, yn cynnwys ysgubiad eang o 'hanes iachawdwriaeth'. Pa mor bwysig yw dealltwriaeth a gwerthfawrogiad o'r Hen Destament i'r ffydd Gristnogol?
2. Yn eich barn chi, ystyr y term 'Mab Duw'?

3. Pan edrychwch ar blentyn, yn aml gallwch weld y rhiant; beth mae'r ffaith honno mai Iesu yw'r Mab unigryw yn ei ddweud wrthym am ei 'dad' Duw?
4. A fydech yn annerch Duw fel 'daddy'?

Myfyrdod ar gyfer Dydd Mawrth y Sanctaidd

The immortal God hath died for me!
The Father's co-eternal Son bore all my sins upon the tree;
The immortal God for me hath died
My Lord, my love is crucified

(c) Charles Wesley

Divine and mortal
Fragile and Immortal
Constrained and Expansive
The God in the human
showing us what it means to be human;
so that we might understand the divine

Dydd Mercher y Sanctaidd

Mab y Dyn

O'r holl ymadroddion a ddefnyddiodd Iesu i ddisgrifio'i hun; defnyddir y term 'un fel mab dyn' amlaf. Cafwyd rhywfaint o awgrym efallai nad oedd yn deitl wedi'r cyfan, ond ei fod yn golygu rhywbeth fel 'bod dynol' neu ei fod yn cyfateb i ddefnyddio'r gair 'I'. Fodd bynnag, mae hyn yn ymddangos yn annhebygol o ystyried tystiolaeth testunau'r Hen Destament fel Daniel ac Eseciel a thestunau Iddewig a oedd yn gyfoes â bywyd Iesu, fel 1 (Ethiopic) Enoch.

Mewn testunau o'r fath, mae Mab y Dyn yn ffigwr dwyfol, sy'n arfer barn ar y cenhedloedd, yn gweithredu ar ran Duw ac yn cael addoliad (Daniel 7, Eseciel 1 ac 1 Enoch 46)

Testun Beiblaidd – Marc 8: 31-38

³¹ Dechreuodd esbonio iddyn nhw fod rhaid iddo fe, Mab y Dyn, ddiodef yn ofnadwy. Byddai'r arweinwyr Iddewig, y prif offeiriaid a'r arbenigwyr yn y Gyfraith yn ei wrthod. Byddai'n cael ei ladd, ond

yna'n dod yn ôl yn fyw ddeuddydd wedyn. ³² Roedd yn siarad yn hollol blaen gyda nhw. Felly dyma Pedr yn mynd ag e i'r naill ochr a dweud y drefn wrtho am ddweud y fath bethau.

³³ Ond trodd Iesu i edrych ar ei ddisgyblion, ac yna dweud y drefn wrth Pedr o'u blaenau nhw. "Dos o'm golwg i Satan!" meddai. "Rwy'ti'n meddwl fel mae pobl yn meddwl yn lle gweld pethau fel mae Duw'n eu gweld nhw."

³⁴ Wedyn galwodd y dyrfa ato gyda'i ddisgyblion, a dwedodd wrthyn nhw: "Rhaid i bwy bynnag sydd am fy nilyn i stopio rhoi nhw eu hunain gyntaf. Rhaid iddyn nhw aberthu eu hunain dros eraill a cherdded yr un llwybr â mi. ³⁵ Bydd y rhai sy'n ceisio cadw eu bywyd eu hunain yn colli'r bywyd go iawn, ond y rhai sy'n barod i ollwng gafaél ar eu bywyd er fy mwyn i a'r newyddion da, yn diogelu bywyd go iawn. ³⁶ Beth ydy'r pwynt o gael popeth sydd gan y byd i'w gynnig, a cholli'r enaid? ³⁷ Oes gynnoch chi unrhyw beth sy'n fwy gwerthfawr na'r enaid? ³⁸ Pawb sydd â chywilydd ohono i a beth dw i'n ddweud yn yr oes ddi-gred a phechadurus yma, bydd gen i, Fab y Dyn, gywilydd ohonyn nhw pan fydda i'n dod yn ôl yn holl ysblander y Tad, a'r angylion sanctaidd gyda mi."

Cwestiynau

1. Beth na fyddech chi eisiau ei golli er mwyn dilyn Iesu?
2. Pa mor bwysig yn eich barn chi yw'r teitl 'Mab y Dyn'?
3. Pwy ydych chi'n meddwl y bydd cywilydd ar Fab y Dyn?
4. Beth ydych chi'n ei feddwl o'r ffaith ei bod yn angenrheidiol (rhan o'r cynllun dwyfol) i Iesu ddioddef ar ein rhan?

Myfyrdod ar gyfer Dydd Mercher y Sanctaidd

O fewn degawd cyntaf bywyd yr Eglwys gynnar, hynny yw, fewn degawd ar ôl yr atgyfodiad, roedd Iddewon a ddilynodd Iesu fel Meseia yn ei addoli ochr yn ochr â Duw. Ni allwn oramcangyfrif pwysigrwydd yr iaith a'r symbolaeth sy'n amgylchynu ffigur 'Mab y Dyn', wrth eu helpu i wneud hyn.

Word incarnate, truth revealing
Son of Man on earth!
Power and majesty concealing
By your humble birth

Dydd Iau Cablyd

Y Gwas

Mae Marc 10:45 gyda'r geiriau canlynol wedi'u gosod ar wefusau Iesu 'Oherwydd hyd yn oed ni ddaeth Mab y Dyn i gael ei wasanaethu ond i wasanaethu, ac mae rhoi ei fywyd fel pridwerth i lawer' yn gosod yr olygfa inni wrth inni ddechrau meddwl am ddydd Iau Cablyd. Yn ei gyd-destun, mae Iesu'n siarad am sut i arfer pŵer, ar ôl i Iago ac Ioan ddod ato yn gofyn am ddod o hyd i orseddau nesaf ato.

agwedd y Meseia Iesu: ⁶ Roedd e'n rhannu'r un natur â Duw, heb angen ceisio gwneud ei hun yn gydradd â Duw; ⁷ ond dewisodd roi ei hun yn llwyr i wasanaethu eraill, a gwneud ei hun yn gaethwas, a dod aton ni fel person dynol – roedd yn amlwg i bawb ei fod yn ddyn. ⁸ Yna diraddio ei hun fwy fyth, a bod yn ufudd, hyd yn oed i farw – ie, drwy gael ei ddienyddio ar y groes. (Philippians 2: 6-8).

Testun Beiblaidd – Ioan 13: 1-5

¹ Erbyn hyn roedd hi bron yn Wyl y Pasg. Roedd Iesu'n gwybod fod yr amser wedi dod iddo adael y byd a mynd at y Tad. Roedd wedi caru y rhai oedd yn perthyn iddo, ac yn awr dangosodd iddyn nhw mor fawr oedd ei gariad.

² Roedden nhw wrthi'n bwyta swper. Roedd y diafol eisoes wedi rhoi'r syniad i Jwdas, mab Simon Iscariot, i fradychu Iesu. ³ Gwyddai Iesu fod y Tad wedi rhoi popeth yn ei ddwylo e. Roedd wedi dod oddi wrth Dduw, ac roedd yn mynd yn ôl at Dduw. ⁴ Cododd oddi wrth y bwrdd, tynnu ei fantell allanol, a rhwymo tywel am ei ganol. ⁵ Yna tywalltodd ddŵr i fowlen a dechrau golchi traed ei ddisgyblion, a'u sychu gyda'r tywel oedd am ei ganol.

Cwestiynau

1. Mae'r darn hwn yn unigryw i John. Pa mor wahanol fyddai ein ffydd pe na bai'r brif symbol yn Groes ond yn bowlen a thywel?
2. Sut deimlad fyddai petai Iesu'n dod atoch chi ac yn cynnig golchi'ch traed?
3. Mae Ioan yn ysgrifennu bod Iesu'n gwybod bod ganddo 'bŵer cyflawn'. A yw golchi traed yn enghraifft o sut y dylid arfer pŵer yn yr Eglwys a'r byd?

Myfyrdod ar gyfer Dydd Iau y Cablyd

This is our God, the Servant King
he calls us now to follow him
to bring our lives as a daily offering
of worship to the Servant King

(c) Graham Kendrick

Washing feet

Washing feet, touching the divine
Touching the divine, healing wounds
Healing wounds, with self-emptying love
Self-emptying love, a pattern both human and divine
Human and divine patterns offering a shape
A shape for us to love and grow
To love and grow as we wash feet
To see in each the presence of the divine

Dydd Gwener y Groglith

Mae'n anodd, rwy'n credu, dychmygu ein hunain wrth droed Croes Iesu o Nasareth. Nid fy mod i ddim eisiau bod gyda Iesu, yn cefnogi ein Duw croeshoeliedig, wrth iddo ddechrau ar ei frwydr olaf. Na, i mi, y ffaith yw weithiau na allaf edrych ar ganlyniadau ein pechod, fy mhechod, yn sgwâr yn wyneb. Eleni, yn betrusgar, rydw i'n mynd i geisio.

Testun Beiblaidd

³⁴ Yna am dri o'r gloch gwaeddodd Iesu'n uchel, "Eloi! Eloi! L'ma shfachtâni?" ^{Ref} sy'n golygu, "Fy Nuw, fy Nuw, pam wyt ti wedi troi dy gefn arna i?" ^{Croes}

³⁵ Pan glywodd rhai o'r bobl oedd yn sefyll yno hyn, "Ust!" medden nhw, "Mae'n galw ar y proffwyd Elias am help."

³⁶ Dyma un ohonyn nhw'n rhedeg ac yn trochi ysbwng mewn gwin sur rhad, a'i godi ar flaen ffon i'w gynnig i Iesu ei yfed. "Gadewch lonydd iddo," meddai, "i ni gael gweld os daw Elias i'w dynnu i lawr."

³⁷ Ond yna dyma Iesu'n gweiddi'n uchel, yna stopio anadlu a marw. (Marc 15: 34-37)

³³ Felly ar ôl iddyn nhw gyrraedd y lle sy'n cael ei alw 'Y Benglog', dyma nhw'n hoelio Iesu ar groes, a'r ddau droseddwr arall un bob ochr iddo. ³⁴ Ond yr hyn ddwedodd Iesu oedd, "Dad, maddau iddyn nhw. Dŷn nhw ddim yn gwybod beth maen nhw'n ei wneud." A dyma'r milwyr yn gamblo i weld pwy fyddai'n cael ei ddillad. ^{Croes} (Luc 23: 33-34)

²⁵ Roedd mam Iesu yn sefyll wrth ymyl ei groes, a'i fodryb hefyd, a Mair gwraig Clopas a Mair Magdalen. ²⁶ Pan welodd Iesu ei fam yn sefyll yno, a'r disgybl oedd Iesu'n ei garu yn sefyll gyda hi, meddai wrth ei fam, "Mam annwyl, cymer e fel mab i ti," ²⁷ ac wrth y disgybl, "Gofala amdani hi fel petai'n fam i ti." Felly o hynny ymlaen aeth mam Iesu i fyw gyda'r disgybl hwnnw. (Ioan 19: 25-27)

Cwestiynau

1. 'Dad, maddau iddyn nhw ...' Cymerwch eiliad i feddwl am y peth anoddaf rydych chi wedi gorfod ei faddau. Mae'r Prif Rabbi presennol yn galw maddeuant yn 'antur fwyaf bywyd'. Ydych chi'n meddwl ei fod yn iawn?

2. Meddylwch am amser pan rydych chi wedi teimlo'n unig. Pryd oedd hynny? Sut wnaethoch chi ddelio ar y pryd? Sut ydych chi'n delio ag ef nawr?

3. Pa un o ddywediadau Iesu o'r Groes sy'n golygu fwyaf i chi a pham?

Myfyrio ar gyfer dydd Gwener y Groglith

In Christ alone, who took on flesh
Fullness of God in helpless babe
This gift of love and righteousness
Scorned by the ones He came to save
'Til on that cross as Jesus died
The wrath of God was satisfied
For every sin on Him was laid
Here in the death of Christ I live

(c) Keith Getty and Stuart Townend

Dydd Sadwrn Sanctaidd

Y Sanctaidd

Ni ddylai Dydd Sadwrn Sanctaidd ddod yn Sul y Pasg. Byddai'r Dydd Sadwrn Sanctaidd cyntaf wedi bod yn berthynas hollol ofnadwy. Roedd yr un yr oedd dilynwy'r Iesu wedi dechrau ymddiried ynddo yn gobeithio ei obeithion wedi diflannu. Nid oedd yn yr ystafell nesaf; cafodd ei fychanu a'i ddiennyddio. Byddai llinynnau o'r ysgrythur a allai fod wedi tynnu sylw Iesu fel Meseia wedi swnio fel gong clanging. Mae distawrwydd ar gyfer y dydd Sadwrn poenus hwn yn ymateb priodol a hollol ddynol.

Biblical Text – Luke 24: 13-27

¹³ Yr un diwrnod, roedd dau o ddilynwy'r Iesu ar eu ffordd i bentref Emaus, sydd ryw saith milltir o Jerwsalem. ¹⁴ Roedden nhw'n sgwrsio am bopeth oedd wedi digwydd. ¹⁵ Wrth i'r drafodaeth fynd yn ei blaen dyma Iesu'n dod atyn nhw a dechrau cerdded gyda nhw. ¹⁶ Ond doedden nhw ddim yn sylweddoli pwy oedd e, am fod Duw wedi'u rhwystro rhag ei nabod e.

¹⁷ Gofynnodd iddyn nhw, "Am beth dych chi'n dadlau gyda'ch gilydd?" Dyma nhw'n sefyll yn stond. (Roedd eu tristwch i'w weld ar eu hwyneb.) ¹⁸ A dyma Cleopas, un ohonyn nhw, yn dweud, "Mae'n rhaid mai ti ydy'r unig berson yn Jerwsalem sydd ddim yn gwybod beth sydd wedi digwydd y dyddiau dwetha yma!" ¹⁹ "Gwybod beth?" gofynnodd. "Beth sydd wedi digwydd i Iesu o Nasareth," medden nhw. "Roedd yn broffwyd i Dduw ac yn siaradwr gwych, ac

roedd pawb wedi'i weld yn gwneud gwyर्थiau rhyfeddol. ²⁰ Ond dyma'r prif offeiriaid a'r arweinwyr crefyddol eraill yn ei arestio a'i drosglwyddo i'r Rhufeiniaid i gael ei ddedfrydu i farwolaeth, a'i groeshoelio. ²¹ Roedden ni wedi gobeithio mai fe oedd y Meseia oedd yn mynd i ennill rhyddid i Israel. Digwyddodd hynny echdoe – Ond mae yna fwy ... ²² Yn gynnar y bore ma dyma rai o'r merched oedd gyda ni yn mynd at y bedd lle roedd ei gorff wedi cael ei osod, ²³ ond doedd y corff ddim yno! Roedden nhw'n dweud eu bod nhw wedi gweld angylion, a bod y rheiny wedi dweud wrthyn nhw fod Iesu'n fyw. ²⁴ Felly dyma rai o'r dynion oedd gyda ni yn mynd at y bedd i edrych, ac roedd popeth yn union fel roedd y gwragedd wedi dweud. Ond welon nhw ddim Iesu o gwbl."

²⁵ "Dych chi mor ddwl!" meddai Iesu wrth y ddau roedd e'n cerdded gyda nhw, "Pam dych chi'n ei chael hi mor anodd i gredu'r cwbl ddwedodd y proffwydi? ²⁶ Maen nhw'n dweud fod rhaid i'r Meseia ddiodef fel hyn cyn iddo gael ei anrhydeddu!" ²⁷ A dyma Iesu'n mynd dros bopeth ac yn esbonio iddyn nhw beth roedd Moses a'r proffwydi eraill wedi'i ddweud amdano yn yr ysgrifau sanctaidd.

Cwestiynau

1. Beth ydych chi'n meddwl oedd y geiriau 'roeddem wedi gobeithio mai ef oedd yr un i adbrynu Israel'?
2. Mae'r geiriau roeddem wedi gobeithio amdany'n nhw weithiau'n drist iawn; sut ydyn ni'n symud y tu hwnt i anobaith i obaith?
3. Roedd yr Eglwys gynnar yn gosod storfa fawr gan y ffaith bod patrwm bywyd Iesu yn dilyn rhai o gyfuchliniau'r Hen Destament. A yw hyn o bwys i chi? Pa mor bwysig yw'r Hen Destament i'n ffydd?

Myfyrdod ar gyfer Dydd Sadwrn Sanctaidd

Bitter pain, searing loss
 divine abandonment, mother's tears
 mocking soldiers, cruel crown
 battered body, beyond the lament
 gathered together; in one place
 together in silent defiant space
 silence demands its sacred pause
 the stillness does not wait
 we need not pretend does
 lest all is forgotten as the breath comes again

Sul y Pasg

God of terror and joy, you arise to shake the earth
Open our graves and give us back the past:
so that all that been buried may be freed and forgiven
and our lives may return to you through the risen Christ. Amen.

Arglwydd a Duw

Nid yw'r Iesu atgyfodedig yn neb llai na'n Harglwydd a Duw yn mynnu teyrngarwch, yn cynnig rhyddid, yn caniatáu ufudd-dod ac yn rhoi gras.

Beiblaidd – Marc 16:1-8

¹ Yn hwyr ar y nos Sadwrn, pan oedd y Saboth drosodd, aeth Mair Magdalen, Salome a Mair mam Iago i brynu perlysiâu ar gyfer eneinio corff Iesu. ² Yna'n gynnwys iawn ar y bore Sul, pan oedd hi yn gwawrio, dyma nhw'n mynd at y bedd.

³ Roedden nhw wedi bod yn trafod ar eu ffordd yno pwy oedd yn mynd i rollo'r garreg oddi ar geg y bedd iddyn nhw. ⁴ Ond pan gyrhaeddodd nhw'r bedd dyma nhw'n gweld fod y garreg, oedd yn un drom iawn, eisoes wedi'i rholio i ffwrdd. ⁵ Wrth gamu i mewn i'r bedd, dyma nhw'n dychryn, achos roedd dyn ifanc yn gwisgo mantell wen yn eistedd yno ar yr ochr dde.

⁶ "Peidiwch dychryn," meddai wrthyn nhw. "Dych chi'n edrych am Iesu o Nasareth gafodd ei groeshoelio. Mae wedi dod yn ôl yn fyw! Dydy e ddim yma. Edrychwch, dyma lle cafodd ei gorff ei roi i orwedd. ⁷ Ewch, a dweud wrth ei ddisgyblion a Pedr, 'Mae Iesu'n mynd i Galilea o'ch blaen chi. Cewch ei weld yno, yn union fel roedd wedi dweud.'"

⁸ Dyma'r gwragedd yn mynd allan ac yn rhedeg oddi wrth y bedd, yn crynu drwyddynt ac mewn dryswch. Roedd ganddyn nhw ofn dweud wrth unrhyw un am y peth.

Cwestiynau

1. Mae o'n wedi atgyfodiad, nid yw yma. Sut ydych chi'n ymateb i ddatganiad o'r fath?

2. Beth yw'r peth mwyaf cyffrous am stori'r Pasg i chi?
3. Beth ydych chi wedi'i ddysgu yr wythnos hon yn ystod ein taith i Ddydd y Pasg? Diolch i Dduw amdano a phopeth y mae eraill wedi'i ddysgu hefyd.

Myfyrdod ar gyfer Sul y Pasg

Alleluia! Christ is risen!
He is risen indeed! Alleluia!

***Yr Eglwys Yng Nghymru yn Mro Eleth
The Church in Wales in Bro Eleth***